

Dirçəldilən şəhərlərimiz

“Laçınınım mənim”

məktubumu hərbi xidmətdən qayıtdığımda o ulu dağlara ana babamla nənəmin görüşünə getməyimlə əlaqədar yazmışdım. Daha sonra işğala məruz qalan Laçının həsrəti ilə şeirlər qələmə almışdım:

**Çapam səməndimi, çatam dağlara,
İlham kəməndini atam dağlara.
Sinə dağlarımı qatam dağlara,
Günüm-güzəranım puçdu Laçınınsız...**

Nəhayət, Laçın azad olundu, məskunlaşdırıldı. Həmkarlarım Tahir Aydınoglu və Səbuhi Məmmədovla Laçına ötənlik unudulmaz səfərim bu yerlərlə bağlı həsrətimin sonu kimi tərənnüm misralarına çevrildi:

**Laçında yer göyə yaxın,
Mələklər göydəndüşmədi.
Gözüm öpdü bu növrəği,
Sözə yad ilmə düşmədi.**

Gələcək MDB-nin mədəniyyət paytaxtı olacaq Laçında milli-mənəvi dəyərlər həmişə yüksək olub. Xatırladım ki, ötən il – iyulun 31-də Prezidentin “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş əraziləri üzrə şəhər günlərinin təsis edilməsi haqqında” sərəncamı ilə el bayramları keçirilməyə başlayıb. Həmin il avqustun 26-da Laçında ilk Şəhər günü keçirilib. Builki Şəhər günü isə Laçının dörd məkanında – Bayraq meydanı, “Lacinema” kinoteatri, seyrəngah və Həkəri çayının sahilindəki bulvarda gerçəkləşib. Müdafiə Nazirliyinin Əlahiddə Nümunəvi Hərbi Orkestri vətənpərvərlik ruhlu musiqilər ifa edərək dağlara möhtəşəm əks-səda salıb. Şəhər günündə “Ata vəsiyyəti – oğul

Zəfəri” və “Bir millət, iki dövlət” adlı xalçaların hanadan kəsimini böyük maraqla qarşılanıb. “Ata vəsiyyəti – Oğul Zəfəri” xalçası Ulu öndər Heydər Əliyevlə bağlı kövrək anları, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin “Zəfər Yürüşü” zamanı göstərdiyi sərkərdəlik qətiyyətini yada salıb. Digər xalça isə ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan–Türkiyə qardaşlığı haqqındakı məşhur kəlamı əsasında hazırlanıb. Hər iki dövlətin bayrağının əks olunduğu xalçanın fonunda Qarabağın məşhur “Xətai” (XVII əsr) qrupuna aid “Əjdahalı” xalçasından və Türkiyənin “Lotto” (XVII əsr) xalçasından fraqmentlər verilib.

Yeni yaradılan “Lacinema” kinoteatrında rəsm və foto sərgiləri nümayiş etdirilməsi, filmlərə baxılması burada mədəniyyətə ciddi önəm verildiyinin aşkar göstəricisidir. Dünya şöhrətli fotoqraf Reza Deqatinin əsərləri maraqla qarşılanıb. Eyni zamanda şəhərdəki seyrəngahda xalq təbii sənəti üzrə ustad dərsləri təşkil olunub. Şəbəkə, həsirçilik, keramika, misgərlik və s. sahələr üzrə məhsulların hazırlanması prosesi əyani nümayiş etdirilib. “Can Laçın” yarmarkasında yerli mətbəx nümunələri təqdim olunub. Uşaqlar da bayramda yetərinə əyləniblər.

Dağlar qoynunda “Poeziya saati”, yeni çapdan çıxmış “Laçın – 100” ədəbi antologiyasının təqdimatı burada mədəni köklərin qədimlərə gedib çıxdığını göstərir. Həmin kitab Laçın şəhərinin salınmasının 100 (1924–2024) illiyinə həsr olunub. Nəşrdə Laçın ərazisində yaşamış şair, nəsir və aşıqların yaradıcılığından nümunələr toplanıb. 400 illik dövrü əhatə edən antologiyanın poeziya bölümü Sarı Aşıq, Mir Həməzə Nigari kimi klassiklərin yaradıcılı-

ğı ilə açılır.

Laçında “Füzuli 530 – məclisi-üns” adlı muğam və poeziya məclisi, Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrının aktyorlarının “Sarı Aşığın hekayəti” adlı bədii kompozisiyası da yaddaqalan tədbirlərdəndir. Musiqi şöhrətində Xalq artisti Faiq Ağayev, Əməkdar

artistlər Ehtiram Hüseynov, Lalə Məmmədova, İlkin Əhmədov, Rəşad İlyasov və digər ifaçılar, aşıq sənəti ustaları, Fikrət Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Mahını və Rəqs Ansamblı, “Laçın” muğam qrupu öz çıxışları ilə mədəni tədbirlərə əlavə rəng qatıblar. Mərhum müğənni Məhəbbət Kazımovun əzəli torpaqlar əldən gedəndən sonra oxuduğu “Laçınınım” mahnısının səs yazısı xeyallarda silinməz izlər buraxıb. Beynəlxalq müsabiqələr laureatı, gənc tarzen İbrahim Babayevin solo çıxışı da ruh oxşayıb. Laçın Günü təntənələrinə möhtəşəm

atəşfəşanlıqla yekun vurulub. Azad şəhərin səması rəngbərəng işıqlara bürünüb.

Ədəbi antologiyanın Bakıdakı Atatürk Mərkəzində də təqdimatı olub. Şifahi ədəbiyyat kitabxanamıza dəyərli töhfə olan bu topluda tanınmış klassiklərlə yanaşı, indiyə qədər ədəbi aləmə məlum olmayan Əmir Bəy, Şair Məmmədali, Qara Kərim, Aşıq Alı (Suvatlı), Aşıq Abbas, Aşıq Cəfərqulu kimi el sənətkarlarının yaradıcılığından nümunələr verilib. Ümumilikdə, 98 müəllifin yaradıcılığı əks olunub. Nəşrdə xeyli tarixi məlumat da var.

Antologiyanın tərtibçisi şair İlham Qəhrəman “Laçın folkloru”, “Laçın lətifələri”, Sarı Aşığa həsr olunan “Gül dəftəri” kimi kitabları ilə də ədəbi aləmdə yurdsevər yazarı kimi tanınır. Onun dedikləri:

– Bu antologiya yurdumuzun bədii salnaməsidir. Kitabda elə söz adamları var ki, onların adları Laçınla qoşa çəkilir. Hüseyn Kürdoğlu, Ağa Laçınlı, Xasay Cabbarov, İlyas İbrahimov, Aşıq Umbay, Malik Fərrux və digər şairlərin adları Laçına şərəf gətirir. Laçına qəlbən bağlı olan Rəşad Məcidin şeirlərini də sevə-sevə topluya daxil etmişik.

Hazırda Ermənistanın da daxil olduğu MDB-nin mədəniyyət paytaxtı qədim Səmərqənddir. Düz 9 həftədən sonra estafeti qəbul etməyə hazırlaşan Laçın şəhəri

bu faktla düşmənlərə daha bir gözdağı olub. Dünya dağ vüqarlı Laçını həm də mədəniyyət mərkəzi kimi tanıyacaq. Gələcək MDB çərçivəsində, o cümlədən ayrı-ayrı üzv ölkələrdə Laçın şəhərinə həsr olunan müxtəlif mədəni tədbirlər keçiriləcək.

Bir sözlə, Laçının MDB-nin mədəniyyət paytaxtı seçilməsi barədə qəbul olunan tarixi qərar Azərbaycanın həm diplomatik, həm də mədəni qələbəsidir.